

JAARVERSLAG 1961

HUMANITAS

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK - J. W. BROUWERSSTRAAT 16 - AMSTERDAM

EXTRA NUMMER — SEPTEMBER 1962 VAN HET LEDENORGAAN DER VERENIGING:
'VAN MENS TOT MENS'

TELEFOON 721044 — GIRONUMMER 582000

4

In het jaarverslag over 1960 werd — naar gebleken is terecht — de verwachting uitgesproken dat de nieuwe gewestelijke organisatie binnen Humanitas in het komende jaar, althans wat de bezetting der posten betreft, nagenoeg zou worden voltooid. Alle tot en met dit jaar in aanmerking komende gewesten beschikken nu over de diensten van een directeur of maatschappelijk werk-adviseur en worden geleid door eigen besturen. Verheugend is dat de gewestelijke kader-vorming vrijwel niet ten laste van de bestuurskracht der afdelingen is gekomen. Een nieuwe groep leidinggevende vrijwillige medewerkers is hiermee toegevoegd aan het verenigings-potentieel.

Praktische vooruitgang als rendement van deze versterking van het geestelijk kapitaal der vereniging was reeds in dit verslagjaar aanwijsbaar. Met de aanpassing der reglementering werd, op initiatief van het hoofdbestuur, een aanvang gemaakt. De resultaten daarvan zullen op het congres in 1963 aan de leden worden voorgelegd.

In het hieronder volgende wordt voornamelijk verslag uitgebracht over de interne opbouw en de individuele hulpverlening. In het verslag over 1962 zal de minder duidelijke in cijfers te vatten, maar niettemin belangrijke functie van Humanitas in een breder kader van de samenleving worden behandeld.

Bestuur

G. Goosen, Rotterdam,
J. L. Kampmeijer, Amsterdam,
mej. O. H. E. Kloeve Korn, Sint-Laurens,
drs. C. P. van der Klooster, Zwolle,
J. Schuitevoerder, Utrecht,
ir. W. Semeins, Beverwijk,
S. Sytema, Assen,
mr. B. v. d. Waerden, Amsterdam,
dr. L. I. de Winter, Bentveld.

Adviseerende leden:

prof. mr. W. F. C. van Hattum, Den Haag,
voorzitter sectie Reclassering,
P. A. Pols, Amersfoort,
voorzitter sectie Jeugdzaken,
I. Sluijter, Bennebroek,
voorzitter sectie Gerepatriceerdzorg.

Ereleden:

P. C. Faber, Amsterdam, en
F. H. W. Vliegen, Haarlem.

Op 31 december was het hoofdbestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur:

mr. dr. J. In 't Veld, Den Haag, voorzitter,
prof. mr. A. D. Belinfante, Amsterdam,
vice-voorzitter,
mej. M. Dijkstra, Nieuwer ter Aa, secretaris,
mr. H. J. Timman, Delft, penningmeester,
J. Landman, Amsterdam ¹⁾,
G. Rietveld, Rotterdam,
C. M. Swiebel, Den Haag ²⁾.

Leden:

J. v. d. Berg Jeths, Hengelo,
S. Blumers, Kollum,
mr. H. Boasson, Amsterdam ³⁾,
B. Drukker, Schiedam,

¹⁾ Voorzitter van het landelijk contactorgaan Probleemgebieden.

²⁾ Voorzitter van de landelijke sectie Gezins-verzorging.

³⁾ Voorzitter van de landelijke sectie Bejaardenzorg.

Het hoofdbestuur vergaderde in 1961 drie maal en het dagelijks bestuur twaalf maal.

Bovendien nam het hoofdbestuur het initiatief tot drie conferenties in groter verband en wel één vergadering met gewestelijke bestuursleden over de organisatievorm en reglementering — vooral der gewesten — in de nabije toekomst; één vergadering met plaatselijke en gewestelijke bestuursleden die geïnteresseerd zijn in de huisvesting voor bejaarden en één vergadering met leden van de landelijke secties en functionarissen over de betekenis van de levensbeschouwing voor het maatschappelijk werk. Elk der drie conferenties heeft, via een hanteerbare problemen-inventarisatie, geleid tot het instellen van een studietoelating met als taak de gevonden stof te ordenen en tot uitvoerbare voorstellen om te werken. Gehoopt mag worden dat de vereniging aldus in 1962 een stap dichtert bij respectievelijk de juiste aanpassing van de organisatorische opbouw, de samenwerking bij de bejaarden-huisvesting en een beter inzicht in de achtergronden van de institutionele hulpverlening aan mensen.

Andere onderwerpen van zorg voor het hoofdbestuur en zijn dagelijks college — naast vele routinezaken uiteraard — waren:

- Het samengaan van de drie verenigingen: 'het Humanistisch Verbond', 'De Vrije Gedachte' en 'Humanitas' in een nieuwe landelijke 'Humanistische Stichting tot Huisvesting van Bejaarden' (HSHB) en de problemen die daaraan vastzitten voor de reeds zelfstandig op gang gekomen initiatieven van Humanitas.
- De plannen tot uitbreiding van de Stichting Kindertehuizen van Humanitas.
- De zorgelijke situatie waarin de Nederlandse (justitiële) kindbescherming geraakt was door het achterblijven der salarissen en de relatieve achteruitgang van de subsidies wegens de snelle kostenstijgingen in de laatste tijd.
- De geleidelijke verschuiving van het beleid ten aanzien van de probleemgebieden.
- Het met vasthoudendheid reageren op het ontmoedigende uitblijven van de ministeriële erkenning als gezinsvoogdi-instelling van een aantal deelorganen van Humanitas, met als gevolg het afbrokkelen, en op zijn best stationair blijven, van het korps gezinsvoogden.
- Het grote belang van 'de vrijwilliger' voor onze vereniging (en omgekeerd) en de vermeerdering van kennis omtrent zijn mogelijkheden en werkwijze.
- Het bijdragen tot de meningsvorming inzake de besteding door het maatschappelijk werk van Toto-opbrengsten.

- De bijdrage van Humanitas in de meningsvorming in de landelijke organen van samenwerking.
- Het uitbrengen van advies aan de minister over het voorontwerp Bijstandwet.
- De deelname aan het Internationaal Congres van de 'International Humanist and Ethical Union (IHEU)' te Oslo in 1962.
- De verdere opbouw der gewesten en de personeelsvoorziening.
- De personeelsvoorziening van het Centraal Bureau en de uitbreiding daarvan ten behoeve van de bejaardenzorg.
- De invoering van een rechtspositieregeling voor de gesalarieerde medewerkers der vereniging.
- De instelling van een fonds voor opleiding van gezinsverzorgsters.
- De jaarlijkse financiële actie en de vraag 'loterij-of-prijsvraag'.
- De organisatie van het congres in 1961.
- De geleidelijke overgang van de gerepatrieerdenzorg naar het algemeen maatschappelijk werk.
- Het beleid met betrekking tot telefonische hulpdiensten.
- De steun aan alleenstaande afdelings-maatschappelijk werkers.
- Het streven om te komen tot een vaste commissie van overleg met 'het Genootschap tot Reclassering'.
- Overleg met en steun aan de afdeling Arnhem voor het kopen van een kantoorgebouw.
- Overleg met afdelingen over financiële- en beleidsaangelegenheden van bijzondere aard.
- De weigering van de gemeente Geleen de gezinsverzorging van Humanitas te subsidiëren.
- De vaststelling van de bestemming van de opbrengst van de Rolot-loterij.
- Het bevorderen van supervisie voor maatschappelijk werkers bij de vereniging.

Landelijke vertegenwoordigingen der vereniging

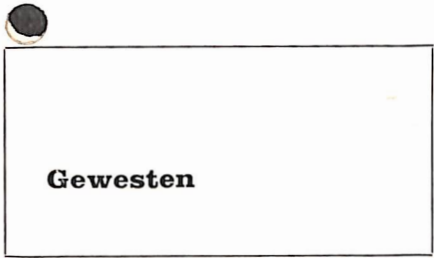
In de lijst zijn alleen onze vertegenwoordigingen in bestuurscolleges van permanente organen en in een drietal adviescommissies opgenomen. Niet opgenomen zijn o.a. de diverse studie- en technische commissies van de Nationale Raad van Maatschappelijk Werk, de Centrale Raad voor de Gezinsverzorging, de Nederlandse Federatie voor de Kinderbescherming en de Nederlandse Federatie voor de Bejaardenzorg. In deze commissies zijn ook de stafleden van het Centraal Bureau werkzaam.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
1. International Humanist and Ethical Union (IHEU)	Mr. dr. J. In 't Veld
2. Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk	Mej. M. Dijkstra
3. Koningin Juliana Fonds	Mej. M. Dijkstra
4. Nationale Federatie voor de Kinderbescherming	P. A. Pols
5. Centrale Raad voor de Gezinsverzorging	Mej. M. Dijkstra
6. CCKP	I. Sluiter Mej. Ch. A. Loen
7. Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg	M. Dijkstra a. i.
8. Nationale Contactcommissie	

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
voor Gezinsbelangen en Nationale Gezinsraad	C. M. Swiebel
9. Stichting Internationale Bijstand (NOVIB)	T. van Grootheest
10. Nederlands Genootschap tot Reclassering	Prof. mr. W. F. C. van Hattum
11. Stichting Willem Drees-huis	Mej. M. Dijkstra
12. Nederlandse Vereniging voor Sociaal Pedagogische Zorg	C. Uitenbogaard
13. Federatie Ankerclubwerk	B. Drukker
14. Humanistisch Centrum Mens en Wereld en Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek (HISO)	Mej. M. Dijkstra H. van Schaaik

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
15. Stichting Sociale Culturele Zorg Trekkende Bevolking	Mevrouw H. J. Roes H. A. te Riet
16. Humanistisch Thuisfront	C. M. Swiebel
17. Stichting Bureau's voor Levens- en Gezinsmoeilikheden	Mr. B. v. d. Waerden J. Pasman Mevrouw A. Brouwer-Heybroek
18. SAKOR	T. van Grootheest J. Landman
19. Comité Kinderpostzegels	J. Landman
20. Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen	T. van Grootheest
21. Centrale Commissie Sociale	

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger
Bemiddeling Arbeiderskampen (Departement Sociale Zaken en Volksgezondheid)	C. M. Swiebel
22. Adviescommissie Opleidingseisen Subsidiering Algemeen Maatschappelijk Werk (Departement van Maatschappelijk Werk)	Mej. M. Dijkstra
23. Studie- en Adviescommissie t.b.v. moeilijk plaatsbare gerepatrieerde gezinnen (Departement van Maatschappelijk Werk)	Mevrouw W. Tjepkema
24. Adviescommissie t.b.v. planning huisvesting TA-houders (Departement van Maatschappelijk Werk)	Mevrouw W. Tjepkema

Organisatie en apparatuur

In de provincies Friesland, Groningen en Gelderland werden in de loop van het jaar respectievelijk de heren M. ten Hoff, drs. B. S. Witte en K. H. F. Weyburg als maatschappelijk-werk-adviseurs aangesteld, zodat alle gewesten van Humanitas, op de twee 'kleinste' Utrecht en Limburg na, nu beschikken over een provinciale functionaris. In de loop van het volgend jaar hoopt het hoofdbestuur een voorziening voor beide laatstgenoemde gewesten te maken.

Op het congres in 1963 hoopt het hoofdbestuur de leden de in eerste aanleg voltooide gewestelijke apparatuur te kunnen presenteren. Gelijktijdig zullen de nodige statuten en reglementwijzigingen aan het congres worden voorgelegd die bedoeld zijn om de reglementering te doen aansluiten op wat uit de samenwerking tussen plannen en praktijk gegroeid is en om aan de gewesten het functioneren op het bereikte niveau met de steun van formele regelen, mogelijk te maken.

De provinciale functionarissen deden samen met de landelijke specialisten en de adjunct-directeur een onderzoek naar hetgeen zich afspeelt bij het oprichten en tot ontplooiing komen van nieuwe afdelingen. Met het resultaat hoopt men in de toekomst zijn voordeel te doen. De gewestelijke centra hebben, in de huidige vorm, een duidelijk stimulerende taak in hun provincie. Het gewest met zijn functionaris gaat daar onder meer als gids optreden voor de kleine afde-

lingen. Een gids gaat voorop, maar doet het eigenlijke werk niet. Zijn taak is vooruitzien, maar ook omzien om te kijken of men hem terugroept voor nader overleg. Een gecompliceerde opdracht, die zowel dynamiek als wijze zelfbeperking vereist. Dit lukt in onze gewesten zo goed dat een woord van hulde en waardering hier zeker op zijn plaats is.

De kernen van de dagelijkse besturen van de gewestelijke centra waren eind 1961 als volgt samengesteld:

Friesland, gewestelijk centrum:

A. C. Engelen, Heerenveen, voorzitter. Mevrouw G. de Blaauw-Hilgenga, Leeuwarden, secretaresse. D. Beekma, Leeuwarden, penningmeester.

Groningen, gewestelijk centrum:

J. Baarveld, Groningen, voorzitter. K. J. Heuvink, Groningen, secretaris. G. Keulen, Eenrum, penningmeester.

Drente, gewestelijk centrum:

S. Sytema, Assen, voorzitter. H. Barlo, Assen, penningmeester. Tijdelijk secretaris: . . . Van den Muyzenberg, Assen.

Overijssel, gewestelijk centrum:

G. J. van Linschooten, Deventer, voorzitter. C. P. van der Klooster, Zwolle, secretaris. G. A. J. ter Horst, Hengelo, penningmeester.

Gelderland, gewestelijk centrum:

C. v. d. Grijn, Doetinchem, voorzitter. drs. J. A. Launsbach, Arnhem, secretaris. J. G. Berendsen, Velp, penningmeester.

Noord-Holland, gewestelijk centrum:

drs. J. D. Hooglandt, Velsen, voorzitter. mej. A. Gaaikema, Amsterdam, secretaresse. drs. H. H. J. Bunschoten, Amstelveen, penningmeester.

Utrecht:

Mevr. A. Duisterhof-Fiegen, Zeist, voorzitter. Mevr. B. Milius-Hoesen, de Bilt, secretaresse. J. H. Vonk, Amersfoort, penningmeester.

Zuid-Holland, gewestelijk centrum:

C. Roos, Den Haag, voorzitter. D. W. van Hattem, Den Haag, secretaris. J. Zomervrucht, Rijswijk, penningmeester.

Noord-Brabant:

Secretariaat van de gewestelijke commissie in oprichting, Steynlaan 13, Breda.

Zeeland:

Secretariaat van de gewestelijke commissie, Steynlaan 13, Breda.

Friesland

Het gewestelijk centrum Friesland begroette op 1 juni 1961 zijn gewestelijk maatschappelijk-werk-adviseur, de heer M. ten Hoff.

In twee kernen van het gewest is veel activiteit. In één daarvan, in de groep afdelingen die de Coördinatie Commissie Z. O. Friesland vormen, heeft het werk een stabiele vorm gekregen. Een vlottere samenwerking tussen de beroepskracht daar en de vrijwilligers werd bereikt door het inschakelen van één vertrouwenspersoon per afdeling.

In de afdelingen Leeuwarden en Sneek is de organisatie klaar voor het engageren van twee maatschappelijk werkers. Zodat Friesland dan beschikt over een adviseur en 3 maatschappelijk werkers, terwijl een beroepskracht nog beschikbaar is voor de afd. Appelscha samen met de hervormde groep.

Het bestuur deed het nodige om, hangende onze aanvraag om 'erkenning', belangstelling bij de medewerkers te behouden voor het gezinsvoogdiwerk. Ook de reclassering kreeg de nodige aandacht. Het verlangen naar een eigen kindervakantiehuis, in welke vorm dan

ook, leeft nog steeds en het bestuur zint op middelen om samen met de andere noordelijke gewesten, dit plan te verwezenlijken.

De maatschappelijk-werk-adviseur kon in dit halve arbeidsjaar reeds de nodige steun verlenen aan de kleinere afdelingen in de hoop deze, met hulpverleningswerk door vrijwilligers, verder tot ontplooiing te brengen. Het gewest geeft een periodiek berichtenbladje uit en is van plan in 1962 de gewestelijke leden tot een meelevende groep te verenigen.

Groningen

Het gewestelijk centrum Groningen kon van 1 maart 1961 af beschikken over de diensten van de provinciale maatschappelijk-werk-adviseur, drs. B. S. Witte.

In de stad Groningen heeft het afdelingswerk zich bevredigend ontwikkeld. Er is meer dan genoeg werk voor twee maatschappelijk werkers en de meeste werksoorten komen goed tot hun recht. De 'provincie' is voor Humanitas grotendeels braakliggend terrein. De activiteit van de nieuwe functionaris heeft zich dan ook voornamelijk daarop gericht. Het is reeds voorspelbaar dat er naast het vijftal oude, spoedig drie of vier kleine afdelingen bij zullen komen. Een maatschappelijk werker in een der afdelingen schijnt ook binnen de mogelijkheden te komen.

Belangrijk is dat de provinciale maatschappelijk-werk-adviseur nu de gelegenheid krijgt 'jonge' kaderleden meer zicht op de staalkaart van hulpverleningsmogelijkheden te geven. Hij is de

'spin in het web' tussen de wisselende kaderleden, de man die dezelfde problemen in verschillende omgevingen leert kennen, die overal weer andere situaties aantreft en de processen die zich in de organisatie afspelen vakkundig weet te beoordelen. Hij heeft dus na enige tijd meer antwoorden voorradig op allerlei vragen dan de plaatselijke kaderleden en kan daarom juist als raadgever stimulerend en, waar nodig, magtigend werken.

Het is in de 'buitengebieden' in Groningen, ondanks de winst van een steeds aanwezig raadgever, voor de medewerkers toch nog een hele opgave het werk vooruit te brengen.

De activiteiten zijn toegenomen. Er kwam een crèche in Winschoten, er is aan kindervakantiewerk gedaan, de bejaardenzorg is uitgebreid en in het algemeen heeft het hulpverleningswerk zich verbreed. Vooral in Oost-Groningen zijn nieuwe contactpunten ontstaan. Heel vaak moest in het hoge noorden geconstateerd worden dat Humanitas nog veel werk zal moeten verzetten alvorens hier een positie te verwerven die gelijkwaardig is aan die van de kerkelijke organisaties voor maatschappelijk werk.

Drente

In Drente, dat inmiddels ook als gewestelijk centrum fungeert, lag reeds vanouds de nadruk op de onderlinge samenhang van de verspreide kleine eenheden van de vereniging in het Drentse land.

De vertegenwoordigingen in provinciale organen worden alle door het gewest verzorgd. De afdelingen richten zich sterk op een zo goed mogelijke uitvoering van de hulpverlening, waarom het Humanitas ten slotte begonnen is.

Het aantal afdelingen met gezinsverzorging kwam van twee op drie en een vierde afdeling bereidt zich hierop voor. Het individuele hulpverleningswerk dat uit de gezinsverzorging voortkomt kan worden opgevangen.

Aan de eisen die de reclassering aan de Drentenaren stelde kon worden voldaan en de hulp aan bejaarden breidde zich uit.

Het Drentse vakantiekamp voor kinderen uit allerlei plaatsen werd een succes.

Aan het eind van het jaar kwam de bescheiden kantoorruimte voor het gewest gereed, waarin, naar het bestuur hoopt, in 1962, niet alleen de adviseur, maar ook nog een tweede provinciale beroepskracht en een administratieve hulpkracht huisvesting zullen krijgen.

Tegen het einde van het jaar werd een eenvoudig periodiek mededelingenbladje uitgebracht voor afdelingsbesturen, vertegenwoordigers en algemene leden. Al met al een bescheiden maar onmiskenbare groei.

Overijssel

In het nieuwe land van de N.O.-Polder, door Humanitas voorbarig doch efficiënt maar bij de provincie Overijssel gerekend, is in het begin van het jaar een afdeling van Humanitas opgericht met een ledental dat groot genoeg was om di-

rect met een gezinsverzorgingsorganisatie te starten.

De vooruitgang in het andere deel van de provincie is onmiskenbaar. De afdelingen Enschede, Almelo en Hengelo waren in het begin van het jaar met hun organisatie reeds volkomen gereed om een maatschappelijk werker aan te stellen. Slechts de zwaar belaste arbeidsmarkt was de oorzaak dat het enige tijd bij vacatures moest blijven. Aangezien op het moment dat dit verslag geschreven wordt de moeilijkheden overwonnen zijn, met het kort na elkaar afkomen van drie aanstellingen, kan hier gelukkig met veel voldoening van deze sprong vooruit gewag worden gemaakt. Het gewestelijk bestuur droeg een aanzienlijk aantal gewestelijke vertegenwoordigingen en de directrice van het gewest was in staat een belangrijk aantal vaste contacten voor Humanitas te vestigen in plaatsen waar nog geen afdeling was.

De goede verwachtingen van 1960 zijn geheel bewaarheid.

Gelderland

De vier laatste maanden van 1961 heeft dit gewest, dat met de eerste Centrum-raadsvergadering op 3 juni zijn bestaan officieel aanving, van de diensten van een maatschappelijk-werk-adviseur, de heer K. H. F. Weyburg, kunnen profiteren. Dat deze tijd hoofdzakelijk aan oriëntatie is besteed is begrijpelijk, doch met voldoening kan worden geconstateerd, dat reeds vrij snel zichtbaar is geworden dat in het begin van 1962 het gewest twee afdelingen meer zal gaan tellen.

De afdeling Arnhem heeft een tweede maatschappelijk werker aan kunnen stellen en werd eigenaar van een degelijk gebouw waarin het kantoor werd gevestigd.

De ruimere bekendheid met Humanitas op het Gelderse platteland zal spoedig van waarde blijken te zijn.

Noord-Holland

Het gewestelijk bestuur en zijn functionarissen hebben dit jaar veel aandacht besteed aan het bevorderen en activeren van een doelbewuste beleidsvorming op het grondvlak.

Het gewest is bezig 'zijn plaats' te vinden en is erop gericht ten behoeve van de afdelingen een rol te spelen bij de versterking van de basis van de plaatselijke besturen en bevordering van een efficiënte werkwijze daarvan.

In direct verband hiermee is de aandacht vooral gericht op het bevorderen, zowel binnen de afdelingen als in gewestelijk verband, van een goede communicatie, op het aanstellen van beroepskrachten en op het wekken van interesse, bij het bedrijfsleven en anderen, voor de activiteiten van de vereniging.

In het gewest Noord-Holland liggen drie grote of middelgrote afdelingen, Amsterdam, Hilversum en Haarlem, waar de naam van Humanitas bekendheid heeft, daardoor de behoeften aan haar werkzaamheden duidelijk zijn, terwijl tevens een meer of minder omvangrijk plaatselijk apparaat bestaat dat in de-

ze behoeften aan hulpverlening tegemoet komt. In de 'provincie', waar deze beide factoren nog maar ten dele en onvoldoende herkenbaar zijn, hebben bestuur en functionaris aandacht besteed aan het zo goed mogelijk zichtbaar maken van de bestaande en plaatselijk variërende behoeften en het richten van de hulpverleningsmogelijkheden van de afdeling daarop.

Het plan tot equipering van de IJmond-afdelingen met enkele beroepskrachten, reeds genoemd in het verslag van 1960, is verder uitgewerkt en het ziet ernaar uit dat het in 1962 ten dele zal kunnen worden gerealiseerd.

Zowel naar binnen als naar buiten zijn de activiteiten van het gewest toegenomen.

Het bestuur is zich ervan bewust dat derhalve een uitbreiding van het apparaat gewenst is en acht daartoe in de nabije toekomst mogelijkheden aanwezig.

Zuid-Holland

Het Gewestelijk Bestuur van Humanitas Zuid-Holland en vooral zijn functionaris ontmoeten in hun provincie een arbeidsveld dat met geen der andere gebieden te vergelijken is. De grote afdelingen Rotterdam en Den Haag met eigen bureau's, werken wel mee in het gewest, doch hebben de steun daarvan niet van node. De afdelingen Delft en Dordrecht beschikken beide reeds vele jaren over een hulpverleningsapparaat met beroepsmedewerkers, terwijl Vlaardingen, Schiedam, Zwijndrecht en Voorburg een wat bescheidener bijdrage leveren.

Het is dus begrijpelijk dat het gewest veel aandacht heeft gegeven aan het dichtbevolkte overige deel van de pro-

vincie, dat merkwaardigerwijs voor Humanitas vele witte plekken op de kaart bevat. Niet voor niets zijn dit vroeger steeds 'witte plekken' gebleven, zodat het bescheiden succes van het vormen van een voorlopig afdelingsbestuur in Gorinchem toch de nodige voldoening kan schenken.

De provinciale functionaris had contact met een groot aantal correspondenten, doch geen daarvan was dit jaar klaar voor omzetting tot afdeling.

Een belangrijke taak voor het gewest in de nabije toekomst, ligt in het Waterweggebied en de omgeving van Rotterdam. Tezamen met de afdelingen Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen werden de mogelijkheden en wenselijkheden in dit gebied bestudeerd. De beide laatste afdelingen hopen t.z.t. gezamenlijk een maatschappelijk werker aan te stellen.

Utrecht

Dit gewest gaat de geschiedenis van Humanitas in als het provinciale deelorgaan dat als laatste de diensten van een provinciale adviseur heeft toebedeeld gekregen, het voor Humanitas dunbevolkte Limburg voorlopig buiten beschouwing gelaten. De plannen zijn er. In 1962, uiterlijk 1963, hoopt ook dit bestuur de steun van een functionaris te krijgen. Zonder die steun heeft het college de vereniging reeds de nodige diensten bewezen. Het zorgde tijdig voor een wat breder gewestelijk bestuurskader en toen bleek dat het Utrechtse gezinsvoogdij-apparaat dreigde te 'verwezen', kon dit bestuur de zaken in handen nemen en het behoorlijk verder functioneren van de gezinsvoogdij in het arrondissement verzekeren.

Aldus gaat, met deze prestatie, het ge-

west Utrecht wel de geschiedenis der vereniging in als het eerste gewest dat gezinsvoogdij-zaken ter hand heeft kunnen nemen.

Noord-Brabant

De maatschappelijk-werk-adviseur voor Noord-Brabant is nog steeds verbonden aan het Centraal Bureau, dat voorlopig nog het gewestelijk beleid regelt.

De vijf nogal wijd uit elkaar liggende afdelingen vormen in dit grote gebied nog geen gewest.

Daar wordt wel aan gewerkt. Er is ook verbetering in het functioneren van de afdelingen.

Er zal echter pas een overkoepelend orgaan worden ingesteld wanneer er voldoende zekerheid zal zijn voor bestuurskracht en voor continuïteit. In 1962 hopen we.

Zeeland

In Zeeland is de eerste stap tot het vestigen van een gewestelijk centrum gezet. In het verslagjaar heeft zich, voornamelijk dank zij het werk van de provinciale adviseur, een gewestelijke commissie gevormd waaruit, naar gehoopt wordt, in het komende jaar het gewestelijk bestuur gevormd zal worden. Op 12 mei werd de commissie geïnstalleerd.

Zeeland zal spoedig zijn plaats tussen de gewesten kunnen gaan innemen, want in de afdelingen die tot voor kort weinig meer dan pas-op-de-plaats maakten is beweging gekomen en er zijn plannen gemaakt die levensvatbaar zijn.

Middelburg en Vlissingen bereiden een fusie voor met o.a. de bedoeling gezamenlijk een maatschappelijk werker te kunnen aanstellen.

Directie en personeel

van het Bureau op

31 december 1961

Mej. M. Dijkstra, directrice, algemeen secretaris van de vereniging; H. van Schaaijk, plv. directeur, secretaris van het Centraal Bureau; drs. P. Albarda, adj. directeur; P. E. Hutte, secr. sectie Reclassering; mej. L. Hymans, gecommiteerde voor de Probleemgebieden; mej. drs. R. A. E. Zijlman, idem; drs. H. Knorringa, adviseur voor financiën en organisatie; (per 1-1-62); mej. Ch. A. Loen; secretaresse van de sectie gerepatriëerdenzorg; J. Terlouw, secr. sectie gezinsverzorging; C. Uitenhogaard, secr. sectie Jeugdzaken; mej. D. Ryz, hoofd van de afd. Voogdij; mej. I. A. Schuyt en mej. M. Kalker, landelijk maatsch. werksters voogdijwerk; mevr. W. Tjepkema en mej. S. Hymans, landelijk maatsch. werksters gerepatriëerdenzorg; mej. J. A. de Ferrante, landelijk maatsch. werkster gerepatriëerdenzorg voor Overijssel en Gelderland; D. G. de Ruyter, medewerker voor de fondswerving; G. H. F. Schoof, boekhouder, en de dames N. D. Heimann-Cohen, A. Zijlstra, D. Jansen-Jacobsen, A. Salverda, N. Vrind, W. Ruyg en M. A. Stom, administratieve medewerkers. W. J. F. van der Meer, bibliothecaris (vrijwillige medewerker).

Ledenbestand in 1961

Afdelingen en gewesten	Stand per				Afdelingen en gewesten	Stand per			
	1-1-'61	Bij	Af	31-12-'61		1-1-'61	Bij	Af	31-12-'61
Aalsmeer	53	—	—	53	Loosdrecht	38	—	—	38
Alkmaar	56	—	—	56	Leeuwarden	266	—	2	264
Almelo	136	14	—	150	Leiden	116	—	1	115
Amersfoort	132	7	—	139	Meppel	63	9	—	72
Amsterdam	1879	154	—	2033	Marum	14	—	—	14
Apeldoorn	44	—	—	44	Middelburg	74	—	2	72
Appelscha/Oosterwolde	47	—	4	43	Musselkanaal	16	—	5	11
Arnhem	263	6	—	269	Nieuw-Buinen	10	—	1	9
Assen	147	21	—	168	Nieuwer-Amstel	56	16	—	72
Bergen op Zoom	16	—	—	16	N.O. Polder		240	—	240
Bilthoven	33	—	29	4	Nijmegen	178	—	1	177
Beverwijk	70	3	—	73	Opsterland	140	3	—	143
Breda	170	10	—	180	Rhenen	20	—	—	20
Coevorden	100	15	—	115	Roosendaal	13	—	13	—
Delft	267	34	—	301	Rotterdam	2786	—	121	2665
Delfzijl	23	13	—	36	Schiedam	97	—	2	95
Deventer	77	2	—	79	Schoonoord	9	—	1	8
Doetinchem	57	—	1	56	Sneek	71	—	7	64
Dordrecht	314	—	36	278	Ter Apel	21	9	—	30
Drachten	56	7	—	63	Texel	68	—	5	63
Edam	26	—	—	26	Tilburg	71	—	8	63
Ede	35	—	—	35	Utrecht	433	—	1	432
Eindhoven	198	2	—	200	Velp	74	2	—	76
Emmen	49	4	—	53	Velsen	130	4	—	134
Enschede	68	9	—	77	Vlaardingen	87	—	5	82
Flakkee	8	6	—	14	Vlissingen	12	—	—	12
Franeker	12	—	1	11	Voorburg/Rijswijk	180	—	2	178
Goes	10	12	—	22	Wageningen	116	—	7	109
Gooi-Noord	150	—	7	143	Winterswijk	45	1	—	46
Gouda	78	—	7	71	Westfriesland	23	4	—	27
's-Gravenhage	918	—	6	912	Winschoten	38	—	—	38
Groningen	605	51	—	656	Wildervank	23	6	—	29
Grouw	21	—	—	21	Woerden	25	—	1	24
Haarlem	728	24	—	752	Wolvega	20	22	—	42
Harlingen	9	—	—	9	Zaanstreek	204	11	—	215
Havelte	11	—	—	11	Zaltbommel	25	—	—	25
Heerenveen	120	1	—	121	Zandvoort	29	—	—	29
Mijnstreek/Heerlen	141	—	—	141	Zeist	42	11	—	53
Den Helder	101	—	6	95	Zierikzee	44	—	42	2
Hengelo	167	20	—	187	Zutphen	44	—	11	33
's-Hertogenbosch	29	23	—	52	Zwolle	138	10	—	148
Hilversum	295	16	—	311	Zwijndrecht	263	11	—	274
Hollandseveld	22	16	—	38	Algemene leden	306	23	—	329
Hoogeveen	50	—	2	48	Gewest Drente	37	1	—	38
Hoogezand/Sappemeer	27	—	2	25	Gewest Overijssel	41	5	—	46
Houtgehage	32	14	—	46	Gewest Zuid-Holland	78	1	—	79
Jubbega	35	—	—	35					
Leerdam	72	—	72	—					
						14541	873	411	15003
						Leden gezinsverzorging			6689
								Totaal	21692 *)

*) De leden van de bejaardensociëteiten zijn hier niet bijgeteld.

Aantal gezinnen aangesloten bij de gezinsverzorgingsdiensten

Almelo	128	Eindhoven	176	Hollandseveld	280	Utrecht	248
Amstelveen	178	Emmen	82	Mijnstreek	107	Wageningen	151
Amsterdam	477	Enschede	96	Nijmegen	163	Zwolle	780
Assen	330	Groningen	574	Rotterdam	0	Zwijndrecht	180
Delft	543	Den Haag	0	Rijswijk	82		—
Dordrecht	1342	Haarlem	732	Schiedam	40	Totaal	6689

Hierbij zijn niet opgenomen de leden van instellingen waarin Humanitas deelgenoot is. Rotterdam heeft een speciale gezinsverzorgingsdienst in het kader van het bijzonder gezinswerk, maar geeft ook gezinsverzorging op 'medisch-sociale' indicatie. De afdeling Den Haag heeft geen afzonderlijke gezinsverzorgingsleden.

Afdelingen, correspondentschappen en medewerkers

Op 31 december telde Humanitas 87 afdelingen.

In de Noord-Oost-Polder werd een nieuwe afdeling opgericht. De afdelingen Leerdam en Roosendaal werden opgeheven. De afdeling Bilthoven gaat geleidelijk over naar een groep algemene leden met een correspondent. Het aantal correspondentschappen was 29. Het aantal algemene en gewestelijke leden in plaatsen waar Humanitas geen afdeling heeft, bedroeg 489 en nam dus met 35 toe. Het totale aantal leden groeide met 3 à 4 pct. De groei van het ledenstand blijft nu reeds twee jaar achter bij die in vroeger jaren. De vereniging gaat nog steeds vooruit, doch niet vol-

Centraal Bureau

In de staf van het Centraal Bureau kwam enige wijziging. De adjunct-direc-

Periodieken en uitgaven

De oplage van het kaderorgaan 'Humanitas' bedroeg in 1961: 3200. Het blad verscheen zes maal. De mutaties in de redactie vormen een zuivere afspiegeling van die in de landelijke staf. Het ledenorgaan 'Van Mens tot Mens' verscheen eveneens zes maal met een oplage van 13.000. Het resultaat van de studie van de 'Commissie Onderdak' van de landelijke sectie Reclassering werd in eigen beheer als brochure uitgegeven en verspreid. In oktober verscheen het rapport over een onderzoek, getiteld: 'De vrijwillige medewerker als gezinsvoogd bij Humanitas.'

doende. Hetgeen hierover in ons vorig jaarverslag werd opgemerkt, blijft nog onverminderd van kracht. Slechts wanneer het beleid in de afdelingen de verbreding van het grondvlak, en dus uitbreiding van het ledental, als een even zwaar wegende taak als de hulpverleningsarbeid blijft zien, kan de koerswaarde van Humanitas als resultaat van particulier initiatief en als een in de gemeenschap wortelende instelling op peil blijven of stijgen. Het werk van de afdelingen wordt in details beschreven in de plaatselijke jaarverslagen. In dit landelijke verslag komen alleen de globale gegevens daarover naar voren. Ter aanvulling en ter ondersteuning van het vrijwilligerskorps in de afdelingen der vereniging — ruim 4000 — werkten op diverse standplaatsen 8 provinciale functionarissen als gewestelijk directeur of maatschappelijk-werkadviseur (Friesland, Groningen, Drente, Overijssel, Gelderland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant-Zeeland) drie directeuren van plaatselijke bureaus (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag) 2 plaatselijke maatschappelijk-

werk-adviseurs (Rotterdam en Amsterdam), 22 maatschappelijk werkers voor het algemeen maatschappelijk werk (Amsterdam, Arnhem, Groningen, Den Haag, Haarlem, Hilversum, Rotterdam, Utrecht, Delft, Dordrecht, Z.-O.-Friesland, Zaanstreek, Zwolle en Zwijndrecht), 5 jeugd-maatschappelijk werkers (Amsterdam, gewest Utrecht en Rotterdam) 23 maatschappelijk werksters of bevoegde leiders t.b.v de gezinsverzorging in diverse afdelingen, 9 functionarissen voor de gerepatriëerdzorg (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Overijssel en Gelderland, Noord-Nederland buiten de reeds genoemde rayons en Zuid-Nederland), 4 medewerkers voor het voogdijwerk (Centraal Bureau), 14 administratieve medewerkers in diverse grote afdelingen en 435 gezinsverzorgsters, gezinshelpsters en bejaardenhelpsters in onze gezinsverzorgingsafdelingen.

De Stichting Kindertehuizen had in 1960 19 personen in dienst. In totaal beschikte de vereniging, met inbegrip van de functionarissen op het Centraal Bureau (zie blz. 4,) in 1961 dus over de werkkraft van 560 bezoldigde medewerkers.

teur N. F. A. de Graan aanvaardde een functie bij het Ministerie van Maatschappelijk Werk, en werd opgevolgd door drs. P. Albarda. Als medewerker voor de fondswerving kwam in oktober de heer D. G. de Ruyter in dienst. De heer T. van Grootheest werd directeur van de afdeling Amsterdam en werd opgevolgd door drs. H. Knorringa, stafmedewerker voor financiën en organisatie. De door het Congres gevorderde uitbreiding van de staf ten behoeve van de bejaardenzorg werd nog net voor het einde van het

jaar gerealiseerd met de benoeming van de heer J. Maasdam. Kort voor het einde van het jaar werd mejuffrouw drs. R. A. E. Zijlman in de staf opgenomen, met de bedoeling op de eerste dag van het volgend jaar de taak van mejuffrouw L. Hijmans, ge-committeerde voor de Probleemgebieden, over te nemen. Mejuffrouw Hijmans heeft een docentenfunctie aanvaard aan de Sociale Academie. Voor de samenstelling van de directie en de staf der centrale diensten en het bureau verwijzen wij naar pagina 4.

(Uittreksel uit het accountantsrapport)

WEGERIF & LEGUYT, accountants,
Henri Polaklaan 9, Amsterdam

Aan het Centraal Bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk 'Humanitas', Centraal Bureau: J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Zuid.

Mijne Heren,

Ingevolge uw opdracht controleerden wij de jaarrekening over 1961 van uw Vereniging, alsmede die van het 'Fonds Makkerhulp' over het jaar 1961.

Wij bevonden deze stukken accoord en hebben ze van een dienovereenkomstige verklaring voorzien.

Hoogachtend,
w.g. WEGERIF EN LEGUYT

Algemeen maatschappelijk werk

Werkgroep algemeen maatschappelijk werk

De werkgroep voor het algemeen maatschappelijk werk bestond in het verslagjaar uit de volgende personen: de dames M. Braak, E. M. Cox, L. Hijmans, L. E. Lopes Dias, M. v. d. Sterren-Jonkman en de heer N. F. A. de Graan.

Mejuffrouw Hijmans en de heer De Graan verlieten, respectievelijk in december en augustus, de werkgroep, wegens het aanvaarden van een andere werkkring. Het secretariaat van de werkgroep werd overgenomen door de heer drs. P. Albarda.

De werkzaamheden van de werkgroep waren vooral afgestemd op het voorbereiden van de conferentie 'Het werkcontact van het afdelingsbestuur met de maatschappelijk werkster'.

Bij deze voorbereidingen werd met vrucht samengewerkt met een groeps-werk-deskundige, en met de directeurs/

Jeugdzaken

Sectieleiding

Eind 1961 was de sectie jeugdzaken als volgt samengesteld: P. A. Pols, Amersfoort, voorzitter; A. Annema, Amersfoort; H. J. Beuke, Ellecom; mej. M. Dijkstra, Nieuwer ter Aa; mej. M. Ploeg, Amsterdam; mevr. mr. dr. M. Rood-de Boer, Amsterdam; mej. D. Rijz, Amsterdam; hr. C. Uitenbogaard, Amsterdam, secretaris; mevr. E. Vrind-van Praag, Amsterdam. Mej. prof. mr. dr. J. C. Hudig, Rotterdam; hr. drs. Ph. H. van Praag, Haarlem, en mej. mr. P. G. Prins, Den Haag, zijn als adviseurs aan de sectie verbonden.

In het afgelopen jaar heeft het accent van de activiteiten van de sectie vrij sterk gelegen op externe zaken. Zowel in het verband van de Nationale Federatie voor de Kinderbescherming, als in de verhouding met de overheid hebben enige belangrijke gebeurtenissen en vraagstukken de vereniging beziggehouden.

Zo kwam het binnen de Nationale Federatie voor de Kinderbescherming in de loop van 1961 tot een openhartige ge-

maatschappelijk-werk-adviseurs in de gewesten. De conferentie vond plaats op 21 november 1961 te Utrecht, onder voorzitterschap van het hoofdbestuurslid mr. B. v. d. Waerden.

Aanwezig waren, behalve de leden van de werkgroep en de gewestelijke functionarissen van Humanitas, bestuursdelegaties uit vrijwel alle kleine en middelgrote afdelingen waar een maatschappelijk werker is of spoedig zal worden aangesteld.

Als doel van de conferentie werd gesteld: het op gang brengen van het gesprek over de organisatorische aspecten van het algemeen maatschappelijk werk in de afdelingen, het verkrijgen van een eerste overzicht van in de praktijk reeds beproefde methoden, het in beraad nemen van de implicaties van het werkgeverschap.

De in dit opzicht ten volle geslaagde conferentie heeft geleid tot voortgezet overleg in de belanghebbende afdelingen, met als gevolg o.a. de invoering van een duidelijke werkinstructie.

De afdelingen

Op het gebied van het algemeen maatschappelijk werk breidde het aantal functionarissen in de afdelingen zich in 1961 weer verder uit, en wel in de afdelingen Amsterdam, Groningen en Rotterdam, ook werd een maatschappelijk werk(st)er aangesteld in Zwijndrecht. Tegen het einde van het verslagjaar

dachtenwisseling met onze collega's van andere instellingen over de situatie in de Nederlandse kinderbescherming. Een aantal zwakke punten in het geheel werden besproken, zoals het ongecoördineerd werken van de instellingen op kwalitatief sterk verschillend niveau, het gemis aan algemene werknormen, visie, onderzoek en planning, de financiële misère, het drukkende personeelstekort, de lage salarissen in inrichtingen en vooral ook het ontbreken van een hecht verband aan de top van de particuliere organisaties. Het Federatiebestuur heeft van dit hartige zelfonderzoek in oktober jl. getuigd door middel van een 'resolutie'.

In de politieke sfeer speelde zich de openbare behandeling af van de twee wetsontwerpen: 'Nieuwe Beginselenwet voor de Kinderbescherming' en 'Wijzigingen in het kinderstraf- en kinderstrafprocesrecht'.

Tijdens de behandeling van de begroting van het Ministerie van Justitie werd door Humanitas een actie gevoerd voor verbetering van de financiële situatie in kindertehuizen.

Belangrijke zaken van externe samenwerking waaraan door ons aandacht werd besteed waren de volgende:

1ste. Voorbereidend overleg tot het oprichten van zgn. opvangtehuizen in de in 1961 tot stand gekomen 'Commissie Opvangtehuizen' van de Nationale Federatie.

2de. Het overleg met de Federatie Ankerclubhuiswerk en het Humanistisch Verbond over plaatselijke samenwerking

was de aanstelling van een maatschappelijk werk(st)er op korte termijn te verwachten in de afdelingen Den Haag (uitbreiding), Leeuwarden, Almelo, Hengelo, Enschede, Arnhem (uitbreiding), Hilversum (uitbreiding), Delft en Amersfoort.

Plannen voor het IJmondgebied en Zeeland (Walcheren) zijn in voorbereiding. Ondanks het tekort aan beschikbare gediplomeerde en ervaren maatschappelijk werk(st)ers bleek het in een aantal gevallen mogelijk vacatures te vervullen.

Tijdens de tweemaandelijke bijeenkomsten der maatschappelijk werk(st)ers van de zgn. 'eenmansposten', op het Centraal Bureau te Amsterdam, kwam op verheugende wijze tot uiting dat de kring van deelnemers(sters) zich geleidelijk uitbreidt.

Mede door de groei van het deskundig kader werd in veel afdelingen de behoefte gevoeld meer aandacht te besteden aan de plaats van het algemeen maatschappelijk werk in de totaliteit van Humanitas. Vooral de verhouding tot de andere secties en werksoorten (waaronder ook migratie, bijzonder gezins- en wijkwerk, enz.) vroeg de aandacht.

Het vraagstuk zal in 1962 nader kunnen worden uitgewerkt.

Het verslagjaar eindigde met gunstige vooruitzichten op een ruimere subsidie-regeling.

op het terrein van het bijzonder jeugdwerk.

3de. De mogelijkheden tot samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Sociaal Pedagogische Zorg.

4de. Het gesprek tussen de gezinsvoogdij-organisaties binnen de werkgroep gezinsvoogdij van de Nationale Federatie voor Kinderbescherming over de praktijk.

Wat de interne werksituatie betreft, was een belangrijke gebeurtenis de totstandkoming en publikatie van ons rapport 'De vrijwilliger als gezinsvoogd'. De inhoud van het rapport is zowel door mensen uit de praktijk als door theoretici met waardering ontvangen.

De gezinsvoogdijpraktijk der drie erkende afdelingen bleef globaal gezien stabiel. Een zeer geringe daling van het aantal gezinnen staat tegenover een lichte stijging van het aantal gezinsvoogden.

Er zijn tekenen die erop wijzen dat onze jaarlijkse klaagzang over het uitblijven van de ministeriële 'erkenning' voor zes afdelingen of gewesten als gezinsvoogdijinstelling, wellicht het volgende jaar niet hoeft te worden herhaald.

In totaal waren 218 toezichthouders met betrekking tot 600 kinderen in 369 gezinnen werkzaam (vorig jaar resp. 204, 591 en 379).

Het voogdijwerk nam, sneller dan tevoren, in omvang toe; per 31 december 1961 werden 92 voogdijen verzorgd tegenover 77 op dezelfde datum van het voorgaande jaar.

In het geheel werden in 1961 28 voogdij-aanbiedingen gedaan. Vier voogdijen eindigden wegens meerderjarigheid.

In het najaar keerde mejuffrouw D. Rijz van studieverlof terug uit Amerika. Zij werd belast met de dagelijkse leiding van het voogdijwerk.

Mejuffrouw T. Maas verliet onze dienst als maatschappelijk werkster van het voogdijwerk en werd vervangen door mejuffrouw M. Kalker.

Gezinsverzorging

Landelijke leiding

In 1961 bestond de landelijke sectie gezinsverzorging uit de volgende personen: C. M. Swiebel, Den Haag, voorzitter; B. Fels, Haarlem; mejuffrouw T. v. d. Meulen, Amsterdam; M. P. Muste, Dordrecht; G. J. Noest, Amsterdam; H. L. van Scheepen, Delft; mevrouw M. v. d. Sleen-de Vries, Haarlem; P. Versteeg, Den Haag; J. Terlouw, Haarlem, secretaris.

De sectie kwam op een vaste dag iedere twee maanden bijeen. De belangrijkste zaken, die dit jaar, naast routinewerk, werden behandeld, en waarover aan het hoofdbestuur advies werd uitgebracht, waren:

- Een rechtspositieregeling voor gezinsverzorgsters en -helpsters, opgesteld in overleg met de betrokken vakbonden en in te voeren in 1962.

- Een gezinshelpsterscursus, voorbereid door een werkgroep, gesubsidieerd en

Reclassering

Landelijke leiding

De landelijke sectieleiding bestond in 1961 uit: prof. mr. W. F. C. van Hat-tum, voorzitter; C. J. F. van Veen, vice-voorzitter; mejuffrouw M. Dijkstra; mr. B. H. Rümke; P. E. Hutte, secretaris; (dezen vormen de Kern); verder mejuffrouw drs. M. Foort en de heren E. L. H. Roersch, W. Post en

De 'commissie pleegkinderen en pleeg-gezinnen' kwam regelmatig bijeen ter bespreking van het dagelijkse werk. De landelijke sectie presenteerde het hoofdbestuur een nota over principiële plaatsbepaling van Humanitas als gezinsvoogdij- en als voogdij-organisatie. Resumerend kan gezegd worden:

- Het voogdijwerk groeide.
- Het gezinsvoogdijwerk bleef stabiel.
- Op een doorbraak naar een ruimere 'erkenning' wordt gehoopt.

in september aangevangen met zeven-tien cursisten voor de eerste maal.

- Het fonds voor opleiding gezinsverzorgsters, ingesteld door het hoofdbestuur.

- De invoering van de vijfdaagse werk-week voor gezinsverzorgsters.

Het werk in de afdelingen

Gedurende het verslagjaar werd gezinsverzorging uitgevoerd in de volgende afdelingen:

Almelo, Amstelveen (per 15 mrt. 1961), Amsterdam, Delft, Assen, Dordrecht, Eindhoven, Emmen (per 1 sept. 1961), Enschede, Groningen, Den Haag, Haarlem, Voorburg-Rijswijk, Wageningen, Zwijndrecht, Zwolle.

Aan het eind van het verslagjaar werden in de N.O.-Polder en te Nieuw-Amsterdam (Dr.) de voorbereidingen getroffen om tot een plaatselijke gezinsverzorgingsdienst te komen.

In totaal kon 'Humanitas' in het afgelopen jaar 18 meisjes tot gezinsverzorgster doen opleiden.

In Geleen werd wederom subsidie van gemeentewege geweigerd. Het wordt eentonig, dit regressie-verschijnsel.

De hulp aan chronische zieken en bejaarden werd uitgebreid.

Dit werk zou er vermoedelijk baat bij vinden als de bejaardenverzorging en de normale gezinsverzorging zouden worden ontkoppeld.

H. Steenberg. Een vacature is nog niet vervuld. De adviserende leden zijn: drs. N. Boeken (directeur Nederlands Genootschap tot Reclassering) en de heren Th. H. van Haaren en P. A. Pols.

De sectieleiding heeft dit jaar aandacht besteed aan de juiste ontwikkeling van de verhouding tussen Humanitas en 'het Genootschap'. Aan het eind van het jaar werd hierin mede het hoofdbestuur betrokken, met als gevolg het plan het 'Genootschap' voor te stellen een gezamenlijke commissie van overleg te vormen in 1962.

Conferenties

De sectie organiseerde een serie conferenties en bijeenkomsten voor respectievelijk Genootschapsbestuursleden uit Humanitas-kring, plaatselijke groeps-

- Onze kennis over het functioneren van de vrijwilliger als gezinsvoogd kwam een stapje verder met behulp van een vruchtbaar onderzoek.

Over de gang van zaken in ons kinderkuis 'Ellinchem' en de reeds uitgewerkte uitbreidingsplannen moge naar het verslag van de Stichting Kinderhuizen van Humanitas worden verwezen.

De subsidieregeling werd gewijzigd: het systeem van subsidiëring per verzorgingsdag is vervallen, waarvoor in de plaats de salarissen als basis genomen worden.

Conferenties

Op 11 maart vond dit jaar de tweejaarlijkse conferentie met besturen van de secties gezinsverzorging plaats. Onderwerpen: de 5-daagse werkweek, de positie van de leidster en de nieuwe subsidieregeling.

Op 25 en 26 maart had het jaarlijkse vormingsweekeinde met gezinsverzorgsters-, -helpsters en leidsters plaats. Onderwerpen: handenarbeid met herstellende zieken, ziekenverzorging en ziekenverpleging.

Op 21 november kwamen de leidsters bijeen op de Volkshogeschool te Eerbeek voor een inleiding met discussie over de jonge krachten in het gezinsverzorgingswerk.

Centrale Raad voor de Gezinsverzorging

Mejuffrouw M. Dijkstra, met J. Terlouw als adviseur en plaatsvervanger, vertegenwoordigde Humanitas in dit orgaan.

J. Terlouw had zitting in de staf, de leerplan- en de opleidingscommissie.

en sectieleiders (in regionaal verband) en leidinggevende kaderleden.

De laatste conferentie had als hoofdmotief het vrijwilligerschap als een der belangrijkste pijlers van het reclasseringswerk.

De commissie 'Onderdak'

Het rapport van de 'Commissie Onderdak' (zie verslag over 1960) kwam gereed en werd in eigen beheer uitgegeven en gepubliceerd, nadat het eerst aan het 'Genootschap' voor eerste kennisgeving was aangeboden.

Het rapport bevat een interessante hoeveelheid goed gerangschikte gegevens over vorm en mogelijkheden van een zo vrij mogelijk maar toch beschermend onderdak voor hoofdzakelijke reclassenten en ex-delinquenten. Pas in 1962 zal beoordeeld kunnen worden wat dit rap-

port vermocht te weeg te brengen. Het is verkrijgbaar bij het Centraal Bureau. De basis voor dit rapport werd verkregen in 7 commissievergaderingen, 12 'hearings' en interviews en de studieresultaten van twee subcommissies. Verrijkt met het eigen denkwerk van de commissie (er is zeer weinig literatuur over dit onderwerp) kreeg het rapport zijn huidige vorm.

	Totaal aantal medewerkers incl. sectieleiders en bestuursleden	Totaal aantal verzorgde reclasseringscontacten
Groningen	37	33 (34)
Friesland	31	24 (21)
Drente	33	16 (15)
Overijssel	44	29 (24)
Gelderland	53	32 (36)
Utrecht	36	24 (22)
Zuidelijke prov.	27	14 (19)
Zuid-Holland	105	79 (100)
Noord-Holland	118	86 (96)
Totaal	484	337 (367)

Deze cijfers wijzen uit dat het aantal medewerkers gestegen is, doch het aantal reclasseringscontacten iets is gedaald. Voor een juist oordeel is het nodig de cijfers te vergelijken met de

totale cijfers van de reclassering in Nederland. Het schijnt niet onmogelijk dat wijziging in de criteria of opvattingen die een rol spelen bij het beoordelen van de vraag of reclasseringstoezicht zal worden geadviseerd resp. gevorderd of niet, hierin een rol spelen. In ieder geval heeft het op de juiste en meest vruchtbare wijze tot elkaar brengen van 'vraag en aanbod' de aandacht van de sectieleiding.

Decentralisatie-invloeden

Bij het contact tussen het centrale apparaat en de afdelingen van Humanitas en het 'Genootschap' werden zoveel mogelijk de provinciale directeuren en provinciale adviseurs van Humanitas ingeschakeld. Ook de twee maatschappelijk-werk-adviseurs van Amsterdam en Rotterdam steunden de communicatie. De efficiencywinst die hieruit voortvloeit kan in het centrale apparaat bijzonder tot zijn recht komen. Men denke slechts aan het vele secretariatswerk dat in het centrum door studies en opdrachten als die van de commissie 'rapport Onderdak' geveerd wordt.

Vrijwilligers

In 1961 is de aandacht in het bijzonder op vrijwilligerswerk gevestigd (één onderzoek in verband met gezinsvoogdij, enige artikelen in het kaderblad, een

cultuurfilosofische benadering op het congres en een forumgesprek). Dit heeft de vereniging verder gebracht. Werd vroeger opportunistisch het 'hoe' besproken; dit jaar is het 'waarom' aan de beurt geweest om ons nu op een bewust gekozen niveau wederom met het 'hoe' te confronteren. Het 'Genootschap' en 'Humanitas' staan na degelijk overwogen positief tegenover de inschakeling van vrijwilligers in de reclassering.

De tijd, de energie, de toewijding en het geld — van alles veel — besteed aan de werving en selectie van deze categorie medewerkers achten zij derhalve welbesteed.

In het jaarverslag van de sectie reclassering wordt dit onderwerp uitgebreid behandeld en nader toegelicht.

Voorlichting

Aan de bestaande voorlichtingsmiddelen 'de Leidraad' en het kaderblad, zal spoedig een derde worden toegevoegd in de vorm van een losbladige serie documentatiebladen over reclasseringswerk.

Verslaggeving

De landelijke sectie Reclassering heeft een jaarverslag uitgegeven (verkrijgbaar op het Centraal Bureau), waarin belangstellenden een uiteenzetting kunnen vinden over de hier in het kort aangegeven onderwerpen.

behandelen. Het is wel gebleken dat deze commissie van zeer groot nut is geweest.

Het uitvoerend werk

In verslagjaar kwamen de maatschappelijk werkers van Humanitas voor gerepatriceerdzorg 6 maal bijeen voor werkbesprekingen.

Over het algemeen kan worden gezegd, dat de contacten van onze maatschappelijk werksters met cliënten vrij intensief zijn geweest. Waar mogelijk werden vrijwilligers ingeschakeld. Met verschillende m.w.'s van het Algemeen Maatschappelijk Werk in onze afdelingen en met de maatschappelijk-werk-adviseurs, werd vaak samengewerkt.

Tegen het eind van verslagjaar werd besloten om mejuffrouw S. Hijmans op te dragen maatschappelijk werksters bij de vereniging in het algemeen maatsch. werk over de praktijk van het werk voor gerepatriceerden de nodige voorlichting te geven, opdat t.z.t. deze medewerksters het restant van de taak van de gerepatriceerdzorg niet onvoorbereid overnemen.

De studie- en adviescommissie en de huisvestingsadviescommissie van het departement — in welke beide organen mev. Tjepkema zitting heeft namens Humanitas — hebben dit jaar intensief vergaderd.

In mei en oktober vonden vergaderingen plaats met bestuurs- en sectievertegenwoordigers der drie grote stadsafdelingen, waarin vooral werd gespro-

ken over het beleid in Humanitas t.a.v. de overdracht van gerepatriceerdzorg aan het AMW, die in de komende jaren verwezenlijkt moet worden.

Toekomstige ontwikkeling

Onvoorziene omstandigheden daargelaten kan aangenomen worden dat van 1962

Bejaardenzorg

De zorg voor de oudere mens gaat in ons land een belangrijke plaats innemen. Dit hangt samen met het toenemend aantal bejaarden en het groeiende bewustzijn, dat de samenleving op dit gebied een verantwoordelijkheid heeft.

Het congres, het hoofdbestuur van Humanitas en zijn landelijke sectie Bejaardenzorg hebben deze ontwikkeling onderkend. In november 1961 is de heer J. Maasdam als staffunctionaris bij het Centraal Bureau aangesteld om per 1 februari 1962 zijn taak voor de bejaardenzorg te beginnen. Daarvoor was deze functie waargenomen door de vertrekkende adjunct-directeur, de heer N. F. A. de Graan — naast zijn hoofdtak — waargenomen. De heer Maasdam zal nu zijn volle aandacht en werktijd aan de ontwikkeling van het werk voor bejaarden kunnen geven, waardoor de vereniging de gelegenheid krijgt tot een duidelijker vormgeving van deze tak van dienst binnen Humanitas. De honderdtallen vrijwillige medewerkers in de tien-tallen afdelingen, die dit werk dragen, zullen dit besluit tot het instellen van een centrale adviesinstantie te hunnen behoeve zeker waarderen.

De sectie heeft zich reeds een voorstelling gevormd van de zaken die behartigd of in studie genomen moeten worden o.a.:

- de ontwikkeling en stimulering van het vriendschappelijk huisbezoek;
- het stimuleren van het sociëteitswerk en het helpen opzetten van experimenten met nieuwe vormen van club- en sociëteitswerk;

Probleemgebieden

af de gerepatriceerdzorg geleidelijk zal worden verminderd totdat deze hulp, volgens de richtlijnen van de Minister, in 1965 als zelfstandige dienst geheel zal ophouden te bestaan en het resterende werk zal worden overgenomen door het algemeen maatschappelijk werk. Een ontwikkeling waar men zich slechts over verheugen kan.

- de opzet en verdere uitbouw van de leetuurvoorziening;
- het stimuleren van het welfare-werk, ingepast in allerlei vormen van bejaardenzorg;
- arbeidsmogelijkheden voor bejaarden;
- de opzet van een oriënterings- resp. scholingsprogramma voor vrijwilligers en beroepskrachten;
- het stimuleren van initiatieven tot bouw van moderne tehuizen.

Hiermee is 1961 tevens aangeduid als een jaar van intern beraad. Naar buiten zijn van centrale zijde weinig activiteiten ondernomen hetgeen mede werd veroorzaakt door het vertrek van de heer de Graan.

Bejaardenhuisvesting

De in voorliggende jaren begonnen discussie over de bejaardenhuisvesting kreeg zijn voorlopige afronding in een congresbesluit tot samenwerking in HSHB verband (Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden). Op 18 maart is een conferentie gehouden door het hoofdbestuur met een 14-tal afdelingen, die plannen tot huisvesting gerealiseerd hebben of in voorbereiding. Een kleine werkommissie, bestaande uit: mr. H. Boasson, Amsterdam; S. Elhorst, Almelo; mr. C. M. v. d. Hoff, Rotterdam; J. B. Kooy, Hilversum; mr. B. H. Rümke, Amsterdam; H. v. Schaak, Amsterdam en mr. dr. J. in 't Veld, Den Haag, beraadt zich over voorstellen aan de partners in de HSHB om de aansluiting van een aantal Humanitas-afdelingen c.q. -stichtingen voor bejaardenhuisvesting op een betere wijze te realiseren dan is mogelijk gebleken volgens de — uiteraard theoretische — eerste opzet.

In 't kort was de stand van zaken op het gebied van de huisvesting eind 1961 aldus: De zgn. 'torenflat' van Humanitas te Beverwijk werd geopend. De eerste uitbreiding met een verzorgingshuis bij het bejaardenwoningencomplex van Humanitas te Hengelo werd in gebruik gesteld tegen het eind van het

Nieuw-Guinea

Op de (Indische) Nederlanders die uit Nieuw-Guinea naar Nederland kwamen, werden in uitzonderingsgevallen (op medisch en sociale indicatie) de regelingen ten behoeve van gerepatriceerden toegepast.

In totaal is Humanitas in 22 afdelingen direct betrokken bij een 27-tal projecten tot bejaardenhuisvesting, terwijl in enkele plaatsen vertegenwoordigers in het bestuur van een algemeen tehuis werden benoemd. In vergevorderd stadium zijn de plannen te Velsen, Deventer, Rotterdam, Dordrecht, Amersfoort en Hilversum. Vastomlijnde initiatieven liggen gereed te Schiedam, Middelburg en Velp. Plannen zijn in voorbereiding in de afdelingen Utrecht, Meppel, Rhenen, Almelo, Ede en Eindhoven. In HSHB-verband-van-de-aanvang-af wordt aan een Stichting gewerkt in Den Haag en Haarlem. In Zaandam wordt met derden samengewerkt.

Samenwerking

In de Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg NFB en in een drietal secties van deze federatie werden wij vertegenwoordigd door de heer De Graan. Na diens vertrek, a.i., door mejuffrouw Dijkstra.

De op initiatief van de heer De Graan in het leven geroepen Stichting Opleidingen Bejaardenzorg (algemene opleiding in het kader van de NFB) startte in Amsterdam zijn eerste cursus. De afdeling Amsterdam van Humanitas levert een actieve bijdrage in de plaatselijke begeleidingscommissie.

Sectieleiding

De landelijke sectie werd gevormd door: mr. H. Boasson, Amsterdam, voorzitter; secretaris: vacature; J. v. d. Berg-Jeths, Eindhoven, lid; drs. J. Diederich, Amstelveen, lid; mej. drs. M. Foort, Rotterdam, lid; mevr. D. Heroma-Meilink, Amstelveen, lid; C. W. van Wingerden, Amstelveen, lid.

Naar een juiste naam voor deze sectie wordt nog gezocht. 'Bejaardenzorg', als zijnde een te eng begrip, bevredigt niet voldoende.

Eind 1961 is dus de start van de sectie in zijn nieuwe (volwaardige) vorm volledig mogelijk geworden. Het jaar 1962 zal geheel aan opbouw op het grondvlak kunnen worden besteed.

functioneerde de plancommissie nog enigermate volgens de oorspronkelijke bedoelingen.

De in het vorige jaarverslag reeds vermelde nadruk die, vooral in de kringen van de provinciale organen voor maatschappelijk werk, steeds meer gelegd wordt op de functie van de opbouworganen bij sociale opbouw, hield

Gerepatriceerdzorg

Sectieleiding

De landelijke sectie werd gevormd door: I. Sluijter, voorzitter; mej. M. Dijkstra, C. M. Swiebel, drs. P. Albarda, mevr. H. J. Roes, mevr. W. Tjepkema, mej. S. Hijmans en mej. Ch. A. Loen, secretaresse.

De gerepatriceerdzorg in Nederland

In het begin van 1961 verbrak Indonesië ook de indirecte betrekkingen met Nederland, waardoor onder de gerepatriceerden hier te lande onrust werd veroorzaakt t.a.v. het lot van hun in Indonesië verblijvende familieleden-spijtoptanten. Er kwamen echter toch nog zoveel repatrianten aan, dat het streven van het Ministerie van Maatschappelijk Werk, om zoveel mogelijk contractpensions te sluiten, tegengehouden werd door een plotseling gebrek aan plaatsruimte voor de opvang van deze Indische Nederlanders en spijtoptanten, zodat er ten slotte weer enkele nieuwe contractpensions moesten worden geopend. In de laatste 2 maanden van 1961 liep het aantal binnenkomende repatrianten echter sterk terug.

aan. Naar onze mening een gunstig verschijnsel. Er zal dan, ook door de vertegenwoordigers van Humanitas, aandacht moeten worden besteed aan de organisatievorm van deze lichamen. Als voorbeeld valt te denken aan de nieuwe structuur van het opbouworgaan in de provincie Overijsel, waar een nauw overleg mogelijk is in de diverse functionele raden. Een geïntegreerd beleid kan dan gevoerd worden in het kader van het opbouworgaan als geheel. De Minister van Maatschappelijk Werk blijkt, gezien haar opmerkingen tijdens de begrotingsbehandeling, bijzondere belangstelling voor deze ontwikkeling te hebben.

In een tweetal werkgroepen van de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk nam de gecommitteerde van Humanitas actief deel aan de landelijke gedachtenwisseling onder meer over de hierboven genoemde onderwerpen.

Landelijk Contactorgaan Probleemgebieden

Het LCP was als volgt samengesteld: de heer J. Landman (voorz.), mej. L. Hijmans (secr.esse), de heer D. d'Angremond, de heer A. D. Leewis, mevr. J. Meyer-Diekhuis, de heer H. Roelfsema en mr. B. v. d. Waerden.

In 1961 bedankten voor het lidmaatschap mevr. Meyer-Diekhuis, de heer Roelfsema en mr. B. v. d. Waerden. Periodiek vonden besprekingen plaats, waarvan enkele te samen met gewestelijke vertegenwoordigers uit de probleemgebieden. Uit een behandeling van het onderwerp Algemeenheid — op verzoek van het Dagelijks Bestuur — kwam een nota voort over 'Samenwerking en Algemeenheid', die werd voorgelegd aan het Hoofdbestuur. Het ligt in de bedoeling deze nota aan de orde te

stellen in een bijeenkomst van Hoofdbestuur en Gewestelijke Besturen.

Ook werd aan het Hoofdbestuur een door het LCP vastgesteld rapport betreffende 'Sociale Planning in de Probleemgebieden' aangeboden. Naar aanleiding daarvan zullen er een tweetal bijeenkomsten georganiseerd worden en wel één voor het gewestelijke kader in de drie noordelijke provincies en één voor de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag en de betrokken gewestelijke besturen, beide met vertegenwoordigers van het hoofdbestuur. De bedoeling is om hier te bespreken: principes van sociale planning — een onderwerp dat ook in de grote steden in het vizier komt — en de consequenties voor het werk van Humanitas. Genoemd rapport was tevens het laatste werkstuk van mej. L. Hijmans als gecommitteerde voor de probleemgebieden. Zij legde haar functie per 31 december 1961 neer en werd opgevolgd door mej. drs. R. A. E. Zijlman.

Zowel in het LCP als in het Dagelijks Bestuur werd de taak van de gecommitteerde en de plaats van diens functie in de vereniging aan de orde gesteld. Mede gezien de eerder geschetste verschuiving van de problematiek van de sociale planning naar die van sociale opbouw in het algemeen en het feit, dat ook gebieden die niet door de regering als probleemgebied aangewezen zijn, op vergelijkbare wijze de aandacht van Humanitas verdienen, werd de nieuwe gecommitteerde tevens aangesteld als adviseuse voor maatschappelijk opbouwwerk.

Samenhangend met deze vaststelling van werkzaamheden en de verdere ontwikkeling werden voorbereidende besprekingen gehouden en de nodige afspraken gemaakt om het Landelijk

Contactorgaan passend te reorganiseren. In het LCP — en in de eerste plaats door zijn functionaris de gecommitteerde — werd dit jaar bijzonder aandacht besteed aan:

- de introducerende begeleiding van de maatschappelijk-werk-adviseurs in de gewesten Groningen en Friesland;
- het contact met de vertegenwoordiger in de plancommissie in Groningen;
- de Coördinatie-commissie Z.-O.-Friesland (De Cocozof, een coördinatie van vijf afdelingen, die te samen één maatschappelijk werkster in dienst hebben) en de afdeling Appelscha (die met de Ned. Hervormde Kerk een stichting voor maatschappelijk werk heeft gevormd) en werkbesprekingen met de betrokken maatschappelijk werkers;
- het periodiek overleg van de levensbeschouwelijke organen voor maatschappelijk werk in Drente;
- de nodige werkbesprekingen met het gewestelijke kader voorzover dat betrokken was bij allerlei vormen van sociale opbouw (Midden-Friesland, West-Friesland, IJmond, Zeeland), so-

met begeleidende steun;

- de voorlichting over maatschappelijk opbouwwerk aan landelijk en gewestelijk kader.

Voorts had de gecommitteerde een belangrijk aandeel in de voorbereiding van de conferentie met afdelingsbesturen over de werkcontacten in het Algemeen Maatschappelijk Werk en in de opzet en uitvoering van een onderzoek — te samen met gewestelijke functionarissen — naar de opbouw van kleine afdelingen.

Pas in 1962 zullen de resultaten van deze beide projecten ten volle merkbaar worden (zie hiervoor ook onder Algemeen Maatschappelijk Werk).

Financieel verslag over 1961

In dit jaarverslag worden van de Vereniging (landelijke activiteiten) en bovendien nog afzonderlijk van het Voogdijwerk de balans en de staat van baten en lasten 1961 opgenomen in de gebruikelijke verkorte vorm.

Het totaalbeeld, dat door deze cijfers wordt opgeroepen, is dat van een verder toegenomen activiteit die door het ontbreken van een financiële actie in 1961 heeft geleid tot het aanspreken van de in 1960 gevormde reserves. Dit laatste hangt rechtstreeks samen met de in 1960 gehouden Rolotactie, die pas in het midden van 1961 geheel was afgewikkeld. Als gevolg hiervan kon de nieuwe financiële actie, ditmaal een loterij, niet eerder beginnen dan eind 1961, zodat deze 'Actie Flip' pas in 1962 resultaten zal opleveren.

Van het kapitaal, dat bijna geheel bestond uit Rolotopbrengsten, moest ruim een derde deel worden aangewend voor dekking van het tekort op de landelijke werkzaamheden. Ook het Fonds Maatschappelijk Werk, dat dank zij de Rolot op peil was gebracht, verminderde door onvoldoende aanvulling met een derde. Het landelijk tekort bedroeg rond f 44.000,- terwijl de uitkeringen ten laste van de verschillende fondsen de inkomsten overtroffen met ruim f 28.000, zodat de totale financiële positie in 1961 ongeveer f 72.000,— is achteruitgegaan. Het is dringend noodzakelijk, aan deze achteruitgang van de financiële positie een halt toe te roepen door de vereniging te verzekeren van grotere inkomsten.

Het voordeel van de subsidieverhogingen in 1962 zal voor een deel worden

tenietgedaan door de te verwachten kostenstijgingen, terwijl bovendien een aantal noodzakelijke uitbreidingen zal leiden tot verhoging van de uitgaven; alles bijeen genomen moet verwacht worden, dat de tekorten in 1962 zeker niet lager zullen zijn dan in vorige jaren. Zolang de regelmatige baten in de vorm van contributies, particuliere bijdragen en subsidies onvoldoende zijn om de normale kosten te dekken, blijven wij dus aangewezen op financiële acties. Voor de medewerking hieraan zullen wij ook in de toekomst een beroep op de leden moeten doen.

De voortgaande opbouw van de gewestelijke apparaten en de aanstelling van maatschappelijk werkers op een aantal nieuwe posten in de afdelingen werd voor een deel mogelijk gemaakt door bijdragen uit het Fonds Maatschappelijk Werk, dat hiervoor in 1961 ruim f 21.000,— uitkeerde.

De omvang van het Voogdijwerk is belangrijk toegenomen: uitgedrukt in verpleegdagen geeft dit een stijging te zien van 26.463 in 1960 tot 31.377 in 1961. Deze uitbreiding wordt ook weerspiegeld door het totale kostencijfer, dat steeg tot bijna f 200.000,— in 1961. Voor dekking van het tekort ten bedrage van ruim f 8000 moest weer een beroep worden gedaan op het Fonds Kinderbescherming. Uit het Fonds Makkerhulp worden in 1961 wederom bepaalde vormen van individuele hulp gefinancierd. Voor de financiering van grotere projecten zijn aan enige afdelingen en gewesten leningen verstrekt uit het Steunfonds.

Het Fonds Opleidingen, bestemd voor bijdragen in opleidingskosten van medewerkers van de gezinsverzorging en het algemeen maatschappelijk werk, deed in 1961 zijn eerste uitkeringen.

Zoals in vorige jaren reeds werd vermeld, geven de cijfers van de landelijke activiteiten een zeer onvolledig beeld van hetgeen op financieel gebied in Humanitas omgaat. Er is nu een begin gemaakt met het verzamelen van de financiële gegevens van afdelingen en gewesten, zodat zij samen met de landelijke cijfers een totaal-overzicht van

de hele vereniging kunnen vormen. Om dubbelstellingen te vermijden, worden daarbij de onderlinge betalingen van hoofdbestuur, afdelingen en gewesten buiten beschouwing gelaten.

Bij het schrijven van dit verslag zijn de gegevens over 1961 nog niet volledig ontvangen, zodat met een aanduiding van de totale omvang moet worden volstaan. Wij zullen bij het gereedkomen van het volledige overzicht over 1961 bezien, of het voldoende interessant is voor een afzonderlijke publikatie in 'Van Mens tot Mens'. Overigens hopen wij dat de penningmeesters van de afdelingen en de gewesten in de komende jaren de nieuwe formulieren voor de staat van baten en lasten en de balans zullen gebruiken als basis voor hun administratie, zodat dan het totaal-overzicht tegelijk met de landelijke cijfers zal kunnen worden gepubliceerd. In 1961 bedroeg het totale budget van afdelingen en gewesten (zonder dubbelstellingen, zie boven!) meer dan een miljoen gulden. Daarbij zijn nog buiten beschouwing gelaten de activiteiten van afdelingen in de vorm van afzonderlijke Stichtingen anders dan voor gezinsverzorging. Met inbegrip van de landelijke activiteiten besteedde Humanitas in 1961 dus tussen 1½ en 2 miljoen gulden. Volgens een zeer globale berekening is hiervan ⅔ deel gedekt door subsidies van de overheid (het rijk, nl. de Ministeries van Maatschappelijk Werk en van Justitie, de provincies en de gemeenten). Dit betekent dat over het hele land particuliere bijdragen, waaronder ook retributies voor gezinsverzorging, moesten worden verkregen tot een bedrag van meer dan een half miljoen gulden. In het licht van deze cijfers past zeker een woord van grote dank en bewondering voor allen, die ons werk ook in het jaar 1961 financieel mogelijk hebben gemaakt.

Mr. H. J. TIMMAN,
algemeen penningmeester

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS OVER 1961

Kosten van maatschappelijk werkers en bestuur	f 19.949,73	Verpleegsubsidies en suppleties	f 183.631,19
Kosten administratief personeel	„ 8.121,—	Ouderbijdragen, wezenrente en diversen	„ 4.144,80
Verpleeggelden	„ 162.663,28	Giften, kinderpostzegels e.d.	„ 1.471,59
Diverse kosten verpleegden	„ 345,98	Nadelig saldo	„ 8.455,60
Kantoorkosten	„ 5.036,19		
Lasten oude jaren	„ 1.587,—		
	f 197.703,18	Gecontroleerd en akkoord bevonden WEGERIF & LEGUYT	f 197.703,18

BALANS VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1961

Postgiro	f 16.414,—	Schulden en vooruitontvangsten	f 31.406,52
Verpleegsubsidies en suppleties	„ 68.543,64	Rekening-courant Humanitas	„ 54.970,12
Diverse debiteuren	„ 1.419,—	Gecontroleerd en akkoord bevonden WEGERIF & LEGUYT	f 86.376,64
	f 86.376,64		

M. Dijkstra
Augustus 1962
Algemeen Secretaris

BALANS VAN DE VERENIGING HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1961

Dadelijk beschikbare middelen:			
Kas, giro, bank	f 160.477,34		
Vorderingen en vooruitbetaald:			
Actie Flip	f 5.375,61		
Leningen aan afd., gew. enz.	„ 38.729,—		
Andere vorderingen en vooruitbetaalde kosten	„ 75.299,32		
	f 119.403,93		
Af: Reserve dubieuze vorderingen	„ 3.202,88		
	„ 116.201,05		
Rekeningen-courant:			
Kindertehuis 'Ellinchem'	f 1.337,85		
Voogdijwerk	„ 54.970,12		
	„ 56.307,97		
Vastgelegde middelen:			
Geb. J. W. Brouwersstr. 16	f 54.755,80		
Meubilair en kantoormach.	„ 12.638,47		
	„ 67.394,27		
	f 400.380,63		
Schulden op korte termijn:		f 40.498,34	
Schulden op lange termijn:			
Hypoheken	f 49.910,—		
Leningen	„ 17.370,—		
	„ 67.280,—		
Rekening-courant: Fonds Makkerhulp		„ 10.283,54	
Fondsen:			
Kinderbescherming	f 43.236,40		
Maatschappelijk werk	„ 39.206,52		
Steunfonds	„ 30.550,—		
Opleidingen	„ 9.290,—		
Gerepatrieerden	„ 1.064,60		
	„ 123.347,52		
Algemene reserve:		„ 75.000,—	
Kapitaal:		„ 83.971,23	
Gecontroleerd en akkoord bevonden			
WEGERIF & LEGUYT		f 400.380,63	

VERENIGING HUMANITAS STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 1961

	Begroot 1961	Werkelijk 1961		Begroot 1961	Werkelijk 1961
Personeelkosten:			Regelmatige baten:		
Salarissen	f 110.830,—	f 110.114,16	Afdracht afdelingen	f 26.200,—	f 25.548,—
Vakantietoeslag, pensioenpremie en sociale lasten	„ 20.360,—	„ 19.876,82	Algemene leden	„ 1.500,—	„ 1.744,79
Reiskosten en diversen	„ 14.100,—	„ 17.325,46	Abonnementen, advertenties	„ 800,—	„ 726,59
Kosten van het Bureau:			Diverse jaarlijkse bijdragen	„ 19.000,—	„ 17.375,—
Huisvestingskosten	„ 11.650,—	„ 11.987,81	Kinderpostzegels	„ 1.500,—	„ 3.103,40
Porti en telefoon	„ 7.300,—	„ 9.096,78	Bijdragen voor adm. diensten	„ 8.460,—	„ 9.660,—
Bureaukosten	„ 6.000,—	„ 4.957,48	Overheidssubsidies	„ 64.000,—	„ 62.983,—
Kantoorinventaris (incl. afschrijving)	„ 3.500,—	„ 3.669,83	Toevallige baten:		
Organisatiekosten:			Collecten	„ 8.000,—	„ 10.153,15
Bestuur en commissies	„ 1.000,—	„ 2.466,62	Giften, bijdragen en diversen	„ 15.170,—	„ 15.846,04
Congres	„ 1.500,—	„ 1.200,74	Maatschappelijk werk:		
Gewesten	„ 1.550,—	„ 1.544,17	Fonds Makkerhulp	„ 3.000,—	„ 7.785,24
Maatschappelijk Werk, directe kosten:			Gezinsverzorging	„ 12.500,—	„ 12.000,—
Sectiewerk en scholing	„ 5.000,—	„ 3.363,29	Gezinsvoogdijwerk	„ 2.000,—	„ 2.900,—
Fonds Makkerhulp	„ 3.000,—	„ 7.785,24	Gerepatrieerdenzorg	„ 43.320,—	„ 39.279,—
Documentatie	„ 870,—	„ 1.106,22	Voogdijwerk	„ p.m.	„ 197.703,18
Voogdijwerk	„ p.m.	„ 197.703,18	Reclassering	„ 3.000,—	„ 3.000,—
Gerepatrieerdenzorg	„ 43.320,—	„ 39.279,—	Exploitatie kantoorgebouw:	„ 6.000,—	„ 6.000,—
Deelneming Stichtingen e.d.	„ 1.000,—	„ 756,—	Nadelig saldo:	„ 38.825,—	„ 44.025,76
Organen:	„ 12.850,—	„ 12.955,43			
Propaganda:	„ 2.800,—	„ 2.852,58			
Diversen:	„ 2.155,—	„ 7.059,67			
Exploitatie kantoorgebouw:	„ 4.490,—	„ 4.732,67			
	f 253.275,—	f 459.833,15			
			Gecontroleerd en akkoord bevonden		WEGERIF & LEGUYT

Financieel verslag over 1961 van de Stichting Kindertehuizen van Humanitas

BALANS VAN DE STICHTING KINDERTEHUIZEN VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1961

Kas, giro:	f 804,38	Schulden op korte termijn:	f 9.896,67
Middelen t.b.v. Financiering 'Uitbreiding en verbouwing':	„ 56.000,—	Rekening-courant Humanitas:	„ 1.337,85
Vorderingen en vooruitbetaald:	„ 32.753,02	Voorschot Ministerie van Justitie:	„ 18.450,22
Vastgelegde middelen:		Schulden op lange termijn, hypotheken, leningen, obligatielening	„ 159.980,—
Gebouw 'Ellinchem'	f 103.018,—	Reserve voor uitbreiding en toekomstige vernieuwing	„ 42.254,61
Inventaris	„ 2.502,—	Voorschot Bouwsubsidie Ministerie v. Justitie	„ 42.000,—
Uitbreiding en vernieuwing	„ 77.440,67		
	„ 182.960,67		
Kapitaal:			
Nadelig saldo AP	f 4.586,81		
Nadelig saldo vlgs. de staat van baten en lasten over '61	„ 7.627,06		
	f 12.213,87		
Af: baten vorige jaren	„ 6.853,14		
	f 5.360,73		
Af: ontvangen giften enz. over 1961	„ 3.939,45		
	„ 1.401,28		
	f 273.919,35	Gecontroleerd en akkoord bevonden	f 273.919,35
		WEGERIF & LEGUYT	

STAAT VAN BATEN EN LASTEN KINDERTEHUIS 'ELLINCHEM' 1961

(aantal verpleegdagen 11.815. Verpleegprijs f 11,01 per kind per dag)

Personeelskosten:	f 71.703,13	Verpleeggelden:	
Huisvestingskosten:	„ 20.294,63	Overheid	f 71.232,05
Verpleegkosten, voeding, kleding etc.:	„ 34.417,66	Verenigingen etc.	„ 51.262,56
Algemene kosten:	„ 4.806,25		f 122.494,61
		Huur directiewoning:	„ 1.100,—
		Nadelig saldo 1961 *):	„ 7.627,06
		*) Specificatie nadelig saldo:	
		Te lage vergoeding overheid	
		7159 dagen à f 1,06	f 7.588,54
		Bij: afrondingsverschillen	„ 38,52
			f 7.627,06
	f 131.221,67	Gecontroleerd en akkoord bevonden	f 131.221,67
		WEGERIF & LEGUYT	

N.B. Het werkverslag van de Stichting Kindertehuizen zal worden gepubliceerd in een volgend nummer van 'Van Mens tot Mens'.

VOOR WIE?

Humanitas verricht haar werkzaamheden in het bijzonder voor de buitenkerkelijken. Is dat nu nodig?

Ja, dat is nodig.

Er zijn talrijke instellingen op het gebied van het maatschappelijk werk van kerkelijke zijde. Kindertehuizen, bejaardentehuizen, voogdijverenigingen, gezinsverzorgingsinstellingen enz.

Maar de buitenkerkelijkheid in ons land neemt snel toe, en tot wie zullen de buitenkerkelijken zich wenden als zij in moeilijkheden komen te verkeren?

Daarom is het goed, dat er een vereniging als Humanitas bestaat, waardoor ook deze mensen hulp kan worden geboden in een sfeer, die bij hen past.

Alleen voor hen?

Geen sprake van. Ook zij die zich zelf niet tot de buitenkerkelijken rekenen zullen, wanneer zij menen dat zij beter met hun moeilijkheden bij Humanitas terecht kunnen, worden geholpen zoveel als mogelijk is.

In Humanitas gaan wij van de gedachte uit, dat ook de mens in moeilijkheden vrij moet zijn in de keus, tot wie hij zich wil wenden. Kan dat?

Ja, dat kan! Wij hebben met ons maatschappelijk werk nl. geen ander oogmerk, dan de mens in nood bij te staan en hem weer de mogelijkheden te geven zijn eigen weg te vinden.

Zijn weg, dat wil dus zeggen niet de onze, niet de uwe!

Dit is onze doelstelling

Artikel 2 van de statuten:

De vereniging stelt zich ten doel het verrichten van maatschappelijk werk in de ruimste zin en staat daarbij open voor allen, die behoefte gevoelen aan een tegemoet treden vrij van elke leerstelling, waarbij in het bijzonder gedacht wordt aan de buitenkerkelijken. Zij erkent evenwel de noodzaak om zich bij haar arbeid te laten leiden door enkele richtinggevende beginselen. Daartoe behoort in de eerste plaats het

algemeen-humanistische beginsel van de eerbiediging van de menselijke persoonlijkheid en de daaruit voortvloeiende erkenning van het recht op en de plicht tot zelfbestemming en zelfontplooiing voor ieder mens, zij het binnen de grenzen door het belang der gemeenschap getrokken. Daarvan uitgaande, staat zij op het standpunt:

1. dat het maatschappelijk werk behoort te worden gedragen door een in gemeenschapszin wortelend besef van verantwoordelijkheid zowel voor het lot van de naaste als voor het welzijn van de samenleving;
2. dat in de praktijk van het maatschappelijk werk een overwegende plaats behoort te worden toegekend aan het aankweken van verantwoordelijkheidsbesef, niet alleen met betrekking tot de eigen levensvervulling, maar ook ten opzichte van de groepen, waarvan de mens deel uitmaakt;
3. dat het maatschappelijk werk een bijdrage behoort te leveren tot een in alle opzichten gezond maatschappelijk leven. Zij streeft voorts naar coördinatie van alle maatschappelijk werk en wenst daartoe de samenwerking van instellingen en verenigingen, welke op dit terrein werkzaam zijn, te bevorderen, voor zover dit zonder aantasting van het eigen karakter der vereniging mogelijk blijkt.

U kunt onze zienswijze delen?

U vindt, dat de verantwoordelijkheid voor het lot van onze medemensen ook uw verantwoordelijkheid is? U bent er met ons van overtuigd, dat u deze verantwoordelijkheid alleen, nooit geheel kunt verwezenlijken?

Indien u deze vragen met 'ja' kunt beantwoorden, stel dan uw steun en indien het mogelijk is uw bekwaamheden ter beschikking van Humanitas en daardoor ter beschikking van uw medemens.

Wordt lid!

Aanmeldingsformulier voor opgave als lid van 'Humanitas'

Ondergetekende: (in blokletters)

Adres: Woonplaats:

meldt zich aan als lid (* individueel/echtpaar) tegen een contributie van f per jaar.

*) Te betalen per jaar, per kwartaal, per maand, per giro.

*) De contributie bedraagt naar eigen keuze: f 5,-, f 7,50, f 10,- of meer per jaar.

Voor echtparen: f 6,-, f 8,50, f 11,- of meer per jaar.

Dit formulier zenden aan Centraal Bureau Humanitas, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Zuid. Postgiro no. 582.000.

*) Doorhalen wat niet wordt verlangd.

Handtekening: